

Slutrapport för Leaderprojektet "Förstudie för samverkansprojekt för Norabygdens Utveckling"

1. Vilket projekt redovisas?

Denna rapport avser Projektet:

"Förstudie för samverkansprojekt för Norabygdens Utveckling",

Dnr:

Journalnr: 2009-6557

2. Vilka personer kan svara på frågor om projektet?

Projektledare Per Anders Eriksson 0292 43083, Kickan Hansson och Per Möller, Nya Tärnsjöbygdens Framtid

3. Hur Sammanfattar du Projektet

Tankarna bakom designen av förstudien, och de delar som ingår i utförandet har varit adekvat och anpassat till de förhållanden som råder. Vi har kunnat engagera en stor del av socknens aktiva inom besöksnäringen, tillsammans med representanter från byföreningar, och andra lokala föreningar, och lyckats klarlägga frågor och möjligheter som har potentialen att både ena och splittra aktörerna. En del av dessa frågor kan ha en lång bakgrundshistoria med medföljande komplexitet. Vi har dock identifiera ett antal frågor och verksamheter där det finns gemensamma intressen och uttryckta behov, och som kommer att utgöra kärnan i det projektförslag vi nu utarbetar.

Genomförandet har kantats av en hel del administrativa oklarheter och missförstånd som både försenat Projektet och till vissa delar minskat omfånget i genomförandet. Vi var till att börja med ovana vid EU-rutiner och -krav; mycket tid har gått åt för att samla in och dokumentera verksamheten för att uppfylla de administrativa behoven. Det visade sig också att projektägarens skattestatus var sådan att omsättningsskatten inte kunde dras av, något som de facto tog 20 procent av budgeten i anspråk. Detta hade kunnat undvikas genom ett anställningsförfarande för projektledaren – men det insåg vi inte vid förstudiens start. Andra administrativa oklarheter – teckningsrätt för föreningen, tex. i kombination med projektledarens andra uppdrag, under perioder i andra delar av landet, medförde ett ryckigt genomförande som i sin tur krävde fler förlängningar, med åtföljande administration.

Glädjande har varit att även med det i tid ojämna genomförandet har vi kunnat komma fram till en någorlunda stark samsyn bland de inblandade i förstudien, både gällande de största utmaningarna och de åtgärder som vi bör sträva mot i ett större projekt.

Under arbetets gång har det klart visat sig hur betydelsefullt det är med en projektledare som kan följa upp och stötta de initiativ som kommer fram i samarbete mellan olika aktörer, bland vilka ingen har tid eller möjlighet att engagera sig utanför den egna verksamheten. Den begränsade omfattningen av förstudien beskar även denna sida av projektet. Initiativen kommer på så sätt att få finna sin form under den verkliga projektfasen.

4. Vad har hänt i projektet?

Projektägarens aktiviteter av relevans för Projektet har tidsmässigt dominerats av samarbetete kring Östamässan, som genererat både frivillig tid och värdefulla erfarenheter inför ett större

samarbetsprojekt. Verksamheten i Projektet har i övrigt dominerats av intervjuer, arbetsgrupper och samtal som förts med entreprenörer, aktiva representanter för föreningar och företag som är verksamma inom besöksnäringen i Nora. Inventering har skett och kontakt har tagits med representanter för vissa tidigare Leader-projekt med relevans för Noras framtida utvecklingsplaner. Förutom de lokala projekten har även regionala eller idemässigt närliggande projekt kontaktats, såsom Bo på Lantgård och båttrafik på Nedre Dalälven. Erfarenheter av dessa tidigare projekt kommer att avspeglas i projektansökan. Kontakter har tagits med pågående EU-projekt och med aktörer inom besöksnäringen i området runt Färnebofjärden, som omgående resulterat i ett ökat aktivt kontaktnät runt fjärden. Kontakter har även tagits med Institutionen för Stad och Land på SLU, med institutioner för företagsekonomi och kulturgeografi.

Under de arbetsmöten som skett har flera förslag till paketerbjudanden utarbetats, riktat till olika kundgrupper med olika profiler och omfattning. Det fanns intentioner att genomföra ett par av dessa förslag på provbasis men detta har uppskjutits till sommaren-12. Kontakter har även tagits via en turistmessa i London, något som resulterat i ett uttalat intresse från en agent och ett kortare besök från en annan. Dessa kontakter indikerar att det finns möjligheter att söka en kundgrupp som för närvarande inte förekommer men kan komma att spela en roll i framtiden.

5. Vilka är resultaten så här långt?

Det har visat sig att praktiskt taget alla deltagare delar uppfattningar om de utmaningar, möjligheter, risker och behov som finnes och som ett framtida projekt bör koncentreras kring. Utmaningarna ligger i att väva ihop färdiga koncept, tillsammans med flera aktörer, där verksamheterna sprids över året. Möjligheterna ses främst i Östa och naturen. Främst bland riskerna nämns utebliven myggbekämpning, följt av oenighet/olika inriktningar i verksamheterna. Behoven som nämns sträcker sig från individuell kompetensutveckling, till investeringsstöd och till hjälp och stöd för anpassning till eller förändring av regelverk som upplevs som svårgenomträngliga. Det har också framgått, att någon samlad rapportering och uppföljning av besöksverksamheten i Nora inte föreligger, något som vi tar fasta på i det projektförslag vi utarbetar.

I jämförelse med den ursprungliga ambitionen, har vi inte lyckats arbeta med eller engagera ungdomen, främst på grund av den oväntat beskurna budgeten, som berörts ovan. Ett annat område som inte gav den respons vi förväntade oss, gäller intresse för och möjligheterna till uthyrning av gårdshus och stugor på jordbruksfastigheterna. Här fann vi inget eller ett mycket vagt gensvar – delvis verkar detta bero på tidigare negativa erfarenheter, delvis på att yngre aktiva ägare inte har vare sig tid eller intresse att ta det ansvar och tid som kan krävas för att driva en beöksverksamhet på eller kring hemgården. Det har också klart framgått, hur begränsande bristen på ett samlat boende har blivit, sedan stugbyn avvecklades.

Det framhålls att lokala politiker måste ta till sig den resurs som Östa-området innebär, och proaktivt arbeta för en lokalt baserad, företagsmässigt sund utveckling på denna bas. Det finns en enighet om att ett fullskaligt projekt skall baseras på näringslivets förutsättningar och syfta till en ökad ekonomisk verksamhet i socknen.

6. Finns det kostnadsposter som behöver förklaras?

Nej

7 Prognos för Projektets fortsättning

Vi har avslutat projektet i December. Uppdatering av Utvecklingsplanen för Nora pågår, likaledes tas ett förslag fram till utvecklingsprojekt som avspeglar den strategi, de prioriteringar och de verksamheter deltagarna enats kring. Förstudien kommer på så sätt att ligga till grund för den fortsatta verksamheten.

2012 04 07
Göde KH

Så här fyller du i tabellen

1. *Antal nya företag:* Ange det antal företag som ditt projekt har skapat.
2. *Antal bevarade arbetstillfällen:* Ange hur många arbetstillfällen som ditt projekt har hjälpt till att bevara. Du ska dela upp det på
  - antal män som är yngre än 25 år respektive 25 år eller äldre
  - antal kvinnor som är yngre än 25 år respektive 25 år eller äldre.
 I kommentarfälten ska du ange hur många av de arbetstillfällena som är heltids- eller deltidsanställda.
3. *Antal nya arbetstillfällen:* Ange hur många arbetstillfällen som projektet har bidragit till att skapa. Du ska dela upp det på
  - antal män som är yngre än 25 år respektive 25 år eller äldre
  - antal kvinnor som är yngre än 25 år respektive 25 år eller äldre.
 I kommentarfälten ska du ange hur många av de arbetstillfällena som är heltids- eller deltidsanställda.
4. *Antal deltagare i utbildningar:* Om det i ditt projekt ingår kompetensutveckling, ange hur många personer som har deltagit i utbildningarna. Dela upp det på antal män och antal kvinnor.
5. *Antal nya produkter, tekniker, tjänster, nätverk eller mötesplats:* Ange antal nya produkter, tekniker, tjänster, nätverk eller mötesplatser som ditt projekt har skapat.
6. *Antal personer som har fått tillgång till bredband:* Om du har fått projektstöd till anläggning av bredband ska du ange hur många personer som har fått tillgång till bredband som resultat av projektet.
7. *Eventuella specifika mätbara resultat för ditt leaderområde:* Om du har fått projektstöd inom Leader ska du även redovisa specifika mätbara resultat för ditt leaderområde. Kontakta ditt leaderkontor om du behöver hjälp med detta.

Projektets resultat, enligt EU:s riktlinjer, som du kan mäta direkt efter projektets slut

Mätbara resultat enligt EU:s riktlinjer			Resultat direkt efter projektets slut	Kommentar
Antal nya företag			57	
Antal bevarade arbetstillfällen	Män	yngre än 25 år	0	
		25 år eller äldre		
	Kvinnor	yngre än 25 år		
		25 år eller äldre		
Antal nya arbetstillfällen	Män	yngre än 25 år	0	Startat en grupp som arbetar med att få Grönä levsågs huset som ett museum i turistmen.
		25 år eller äldre		
	Kvinnor	yngre än 25 år		
		25 år eller äldre		
Antal deltagare i utbildningar <i>möten om turistredovisning eH 20 tal personer</i>	Män	yngre än 25 år		
		25 år eller äldre		
	Kvinnor	yngre än 25 år		
		25 år eller äldre		
Antal nya produkter, tjänster, tekniker, nätverk och mötesplatser.			0	
Antal personer som har fått tillgång till bredband				
Ev. specifika mätbara resultat för ditt leaderområde:				

Jag godkänner att kontaktuppgifter publiceras i en projektdatabas där slutrapporten görs tillgänglig för andra som arbetar med landsbygdsutveckling och för allmänheten.

Godkännandet skickar du i original tillsammans med ansökan om slututbetalning

Kontaktpersoner i slutrapporten

Namn och adress <i>Per Anders Eriksson NorrVretsvägen, Östra 74045TÄRNSJÖ</i>	Telefonnummer <i>0292-430 83</i>
Roll i projektet <i>Projektledare</i>	E-postadress <i>perata@gmail.com</i>
Underskrift och datum <i>PAE 31/1/12</i>	

Namn och adress <i>Per Moller Åke 74045 Tärnsjö</i>	Telefonnummer <i>070 6661770 0292 50046</i>
Roll i projektet	E-postadress <i>per.moller@u.lrf.se</i>
Underskrift och datum	

Namn och adress	Telefonnummer <i>0292 8357</i>
Roll i projektet	E-postadress
Underskrift och datum	

Utfall i projekter**Projektets faktiska kostnader**

Löner	0 kr
Indirekta kostnader	0 kr
Investeringar	0 kr
Övriga kostnader (rekv 1)	80 353 kr
Övriga kostnader (slutrekv)	31 144 kr
Granskning	6 038 kr
SUMMA:	117 535 kr

Offentlig medfinansiering

LAG-stöd (rekv. 1)	24 106 kr
LAG-stöd (slutrekv.)	9 343 kr
SUMMA:	33 449 kr

Ideellt arbete

Rekv. 1	0 kr
Slutrekvisition	137 200 kr
SUMMA:	137 200 kr

Projektstöd:

Jordbruksverket (förskott)	37 625 kr
Jordbruksverket (rekv. 1)	30 100 kr
Jordbruksverket (slutrekv)	
SUMMA:	67 725 kr

christina

Från: Kia Olofsdotter [kia@nedredalalven.se]
Skickat: den 1 mars 2012 14:55
Till: 'christina'; 'Kalle Hedin'
Ämne: SV: Slutrapport för projektet Förstudie för samverkansprojekt för Norabygdens utveckling

OK för min del.
Mvh Kia

-----Ursprungligt meddelande-----

Från: christina [mailto:christina@nedredalalven.se]
Skickat: den 1 mars 2012 14:09
Till: Kalle Hedin; Kia Hugoson
Ämne: Slutrapport för projektet Förstudie för samverkansprojekt för Norabygdens utveckling

Hej!
Slutrapport för ovanstående projekt bifogas. Jag kommer att begära komplettering till denna med det ekonomiska resultatet, för övrigt får ni säga om det är mera ni vill ha med.

Hälsningar
Christina

2012 03 01 14:55